

bylo rozhořčení chalupářů ze stavu, který způsobila doba minulá.

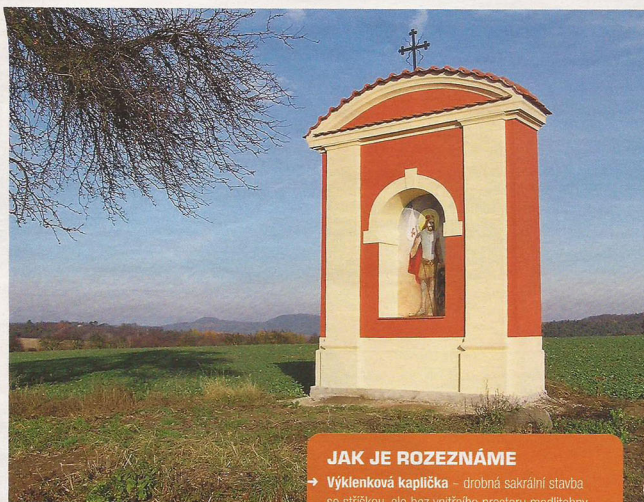
„V dobách totality byly tyto památky cíleně likvidovány nepotrestaným vandalstvím, které vyhovovalo tehdejší ideologii, nebo nezájemem příslušných institucí, které se o kulturní dědictví měly starat,“ vysvětluje pohnutky předseda spolku Josef Paclt a dělí se o zkušenosti získané jeho patnáctiletou činností: „Všem, kteří by se chtěli do jakékoli opravy pustit, doporučujeme dobře nastudovat nejprve historii příslušné památky a pořídit si co nejvíce podkladů, které následně usnadní realizaci celé akce. Po zdárném dokončení opravy je dobré zapojit veřejnost nebo obec do údržby památky a jejího okolí. Kaplička, křížek nebo studánka jsou již dlouho součástí krajinotvorby a každá opravená památka je důkazem kulturnosti národa a dokladem, že nejsme lhostejní k odkazu našich předků.“

Slovo památkářů

Cenné informace se podle předsedy spolku dají získat od příslušných pracovníků Národního památkového ústavu, který může doporučit, jak při opravě postupovat. Vyjádření památkářů jsou velmi často požadována při žádostech o grant. Vzhledem k tomu, že valná většina drobných památek není zapsána v katastru jako stavba, je navíc nutné požádat vlastníka pozemku o souhlas s jejich opravou. Souhlas se rovněž dokládá ke grantovým žádostem.

Ruce odborníků

Vždy je třeba mít na zřeteli, že neodborný zásah může tyto památky nenávratně poškodit. Úskalím restaurování památek proto může být získání odpovídajícího počtu profesních odborníků pro jednotlivé části opravy. Například při opravě křížku je potřeba odborníka na kov, kameníka, pozlaccovače, v případě obrazové výzdoby ještě malíře restaurátora. S jejich výběrem pomohou kladné reference restaurátorů a také spolky, které se podobnou činností zabývají.

Výklenková kaplička sv. Václava z Kokofínska opravená spolkem Pšovka

Minulost i současnost

Použití původních materiálů a technologií je samozřejmě při opravách prioritní, ale není třeba se zříkat ani moderních postupů. Jak vysvětluje Josef Paclt, například na domodelování chybějících částí soch a podstavců je využíván umělý pískovec. Vsazování a sekání pravého pískovce by totiž bylo velmi nákladné a často není vhodný přírodní kámen vůbec k dispozici. Původního vzhledu se pak docílí pigmentací.

Tam, kde se nedochovaly podklady o někdějším vzhledu nebo materiálu soch, křížů či maleb, mají restaurátoři volnější ruku. Řídí se dobovými realitami, ale mohou do revitalizace promítnout do jisté míry i svou fantazii.

www.npu.cz, www.psovka.cz

Nově zrestaurovaný kříž u Mochovce

JAK JE ROZEZNÁME

- ➔ **Výklenková kaplička** – drobná sakrální stavba se stříškou, ale bez vnitřního prostoru modlitebny. Název odkazuje k výklenku v čelní straně kapličky, kde bývá umístěna soška, obraz či nástěnná malba s vyobrazením svatého, jemuž je zasvěcena.
- ➔ **Boží muka** – sloupová stavba nebo pilíř symbolizující sloup, u něhož byl na příkaz Piláta Pontského (Pontius Pilatus) zbičován Kristus. Často je kryje stříška nebo zakončuje vrcholový kříž.
- ➔ **Krucifix** – dřevěný, železný nebo kamenný kříž původně jako symbol křesťanství, později ztvárnění utrpení ukřižovaného Krista. Může být umístěn na kamenném nebo vyzděném podstavci

